

Inspirace z EQAVET Peer Review Malty s názvem: „The implementation of the new Accreditation Manual and Manual for VET providers in Malta“

San Gwan 16.–17. května 2023

Tereza Halouzková

Vzdělávací systém na Maltě je strukturován do čtyř stupňů: předškolní vzdělávání (pro děti od 3 do 5 let), základní vzdělávání (pro děti od 5 do 11 let), střední vzdělávání (od 11 do 18 let) a vysokoškolské vzdělávání.¹ Povinná školní docházka je rozložena do 11 let a skládá se ze dvou cyklů: základního (od 5 do 11 let) a středního (od 11 do 16 let). Střední cyklus zahrnuje gymnázia (od 11 do 13 let), na která navazují střední školy (od 13 do 16 let). Pět let středoškolského vzdělání tak směřuje k ukončení povinné školní docházky. Po ukončení povinné školní docházky (od 16 do 18 let) si žáci mohou zvolit buď akademickou (všeobecnou), nebo profesní cestu a zde dosáhnout vyššího sekundárního vzdělání. Akademické a některé odborné vzdělávací programy mají vést k terciárnímu vzdělávání.²

Odborné vzdělávání a příprava (OVP) je součástí středního vzdělávání. Od roku 2015 mají žáci ve věku 14 až 16 let možnost vybrat si z široké nabídky volitelných předmětů dva předměty OVP. Tyto předměty se nabízejí z oblasti zemědělství, pohostinství, ICT, zdravotní a sociální péče a strojírenství, tj. všechny střední školy (studenti ve věku 13 až 16 let) nabízejí všeobecně vzdělávací předměty i možnosti pro žáky, kteří chtějí sledovat profesní dráhu.

Na konci povinné školní docházky se skládají závěrečné zkoušky a po úspěšném absolvování studenti obdrží vysvědčení a profil středoškoláka (SSC&P), tj. doklad o ukončení povinné školní docházky a záznam o studijních a osobních výsledcích studentů získaných ve formálním vzdělávání, neformálním vzdělávání a informálním učení.³ Poté se studenti mohou přihlásit k národním zkouškám a získat certifikát Secondary Education Certificate (SEC) nebo Secondary Education Applied Certificate (SEAC). Certifikaci organizuje Rada pro maturitu a středoškolské vzdělání (MATSEC) při Maltské univerzitě. Složení zkoušek, tj. SSC&P, SEC a SEAC odpovídají úrovním 1, 2 a 3 Maltského rámce kvalifikací (MQF) a jsou předpokladem pro přijetí do mnoha programů vyššího sekundárního vzdělání. Po ukončení povinné školní docházky se každý třetí sedmnáctiletý rozhodne pokračovat ve vzdělávání v rámci OVP.⁴

Na Maltě patří OVP do gesce Ministerstva školství (MFED). Za odvětví cestovního ruchu a ochrany spotřebitele však odpovídá Ministerstvo cestovního ruchu a ochrany spotřebitele (MTCP). Dva hlavní státní poskytovatelé odborného vzdělávání – *Malta College for Arts, Science and Technology* (MCAST) a *Institute of Tourism Studies* (ITS) – jsou „samoakreditující“ se instituce dalšího a vyššího odborného vzdělávání a přípravy, které nabízejí kvalifikace na úrovních 1 až 8 Evropského kvalifikačního rámce (EQF). Oba uvedení státní poskytovatelé OVP nabízejí studijní obory od základního vzdělání až po magisterské studijní programy, např. v roce 2019 zavedl MCAST učňovskou přípravu stupně v sedmi programech. V roce 2021 zahájil MCAST první profesní doktorský program na úrovni 8 EQF/MQF.⁵ Na druhou stranu na Maltě kontinuálně roste počet soukromých poskytovatelů OVP.

Celkové investice Malty do vzdělávání patří k nejvyšším v Evropě, a to i přes mírný pokles od roku 2009 (z 5,4 % v roce 2009 na 5,2 % v roce 2019). Na podporu kvality, inkluze a zlepšení výsledků vzdělávání bylo

¹ <https://www.gov.mt/en/Life%20Events/Pages/Moving%20to%20Malta/Education.aspx>

² <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-in-europe/systems/malta-u2>

³ <https://eurdice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/malta/organisation-education-system-and-its-structure>

⁴ https://www.cedefop.europa.eu/files/4168_en_mt.pdf

⁵ <https://www.cedefop.europa.eu/en/countries/malta#1>

přijato několik opatření podpořených značnými investicemi. Posun směrem k otevřenějším vzdělávacím cestám v systému veřejného školství přináší své výsledky a jedním z nich je trvalé a výrazné snižování míry předčasných odchodů ze vzdělávání na 17,2 % v roce 2019 (Evropská komise, 2020).

Reforma s názvem „Moje cesta – Dosáhnout cílů různými cestami“, která se začala implementovat ve školním roce 2019/2020 také přináší pozitivní dopady. Tato reforma zavedla na Maltě nový systém povinného nižšího sekundárního vzdělávání (13–16 let), jehož cílem je zvýšit počet studentů v odborných a aplikovaných oborech, posílit flexibilitu vzdělávacích cest a zvýšit atraktivitu OVP. Ve školním roce 2019/20 bylo téměř 30 % žáků zapsáno do programů OVP (úroveň 3 EQF/MQF), čímž pokračuje vzestupný trend zaznamenaný v posledních pěti letech.¹

Maltský rámec kvalifikací (MQF)

Od roku 2007 Malta zavedla komplexní osmiúrovňový rámec celoživotního učení – maltský rámec kvalifikací (MQF). Ten zahrnuje kvalifikace, které lze získat prostřednictvím formálního vzdělávání, neformálního vzdělávání a informálního učení. Hlavním orgánem odpovědným za MQF je Národní komise pro další a vyšší vzdělávání (NCFHE).

Zavedení MQF napomohlo tomu, aby národní systém kvalifikací byl srozumitelnější, přehlednější a transparentnější i ve vztahu k zahraničí. Stanovuje totiž parametry programů OVP na úrovních 1 až 5 EQF, a to tak, že rozložení klíčových kompetencí s vyšší úrovní MQF klesá, a naopak odborné znalosti a dovednosti rostou. V roce 2009 byl MQF přiřazen k EQF, k QF-EHEA a také k nadnárodnímu rámci kvalifikací malých států Commonwealthu (TQF).² MQF rovněž funguje jako referenční nástroj pro popis a porovnávání národních a zahraničních kvalifikací s cílem podpořit řešení následujících otázek:

- transparentnost a porozumění kvalifikacím na národní i mezinárodní úrovni;
- ověřování výsledků učení bez ohledu na to, jak a kde byly získány;
- soudržnost s evropskými a mezinárodními kvalifikačními rámci;
- rovnocennost kvalifikací získaných různými vzdělávacími cestami;
- transformaci kvalifikací tak, aby byly založené na výsledcích učení;
- nastavení kreditní struktury jako základního stavebního kamene kvalifikací;
- celoživotní učení, přístup k němu a mobilitu;
- posilování vzájemné důvěry prostřednictvím mechanismů zajišťování kvality na všech úrovních MQF rámce.³

V roce 2022 obsahovala maltská databáze kvalifikací 169 licencovaných poskytovatelů. Tyto organizace nabízejí širokou škálu kvalifikací založených na výsledcích učení a ECTS kreditech. Mnoho z těchto poskytovatelů je velmi malých a nabízí omezený počet programů. Rozhodnutí o udělení licence poskytovateli přijímá MFHEA na základě zprávy vypracované týmem nezávislých hodnotitelů a odborníků jmenovaným MFHEA (EQAVET, 2023).

Systém řízení kvality na Maltě

V uplynulém desetiletí se na Maltě zvýšil důraz na zajišťování kvality ve vzdělávání a očekává se, že tento trend bude pokračovat zejména v OVP, kde roste poptávka zúčastněných stran po transparentnosti, lepší komunikaci výsledků procesu výuky a učení, monitorování a hodnocení. To by mělo být prováděno na úrovni poskytovatelů OVP i při učení se prací např. u zaměstnavatelů. Na národní úrovni vznikl *rámec pro*

¹ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/nqfs-online-tool/countries/malta-2020>

² Referenční zpráva, která definuje převody mezi uvedenými rámci, byla aktualizována naposledy v roce 2016 viz <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/nqfs-online-tool/countries/malta-2020>

³ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-in-europe/systems/malta-u2>

vzdělávací strategii pro Maltu na období 2014–2024: Udržení základů, vytváření alternativ, zvyšování zaměstnatelnosti a maltský národní strategický akční plán pro další a vysokoškolské vzdělávání 2022–2030, který zajišťování kvality zmiňuje jako jeden ze svých strategických pilířů.

Zaměření Peer Review

Peer Review byla zasazena do kontextu systému řízení kvality a byla zaměřena na posouzení **Manuálu implementace zajišťování kvality pro instituce odborného vzdělávání a přípravy** a na nejnovější návrh externího zajištění kvality – tzv. akreditační příručky, která je, na rozdíl od Manuálu, povinná.

Peer Review pořádal Maltský úřad pro další a vyšší vzdělávání (Malta Further and Higher Education Authority, MFHEA), který řídí činnost EQAVET Národního referenčního místa na Maltě. Jako odborní hodnotitelé působili zástupci sítě EQAVET z České republiky, Maďarska, Itálie, Rumunska a Španělska.

Peer Review byla věnována nabídce vzdělávacích příležitostí na úrovni EQF 5 a vyšší. Aby mohly organizace nabízet akademickou nebo profesní přípravu vedoucí k získání certifikátu nebo kvalifikace podle MQF, musí požádat MFHEA o licenci. U organizací, které úspěšně absolvují licenční proces, probíhá každých pět let reakreditace.

Manuál implementace zajišťování kvality pro instituce odborného vzdělávání a přípravy

Cílem tohoto Manuálu je přinést přidanou hodnotu do interních systémů zajišťování kvality maltských poskytovatelů OVP tím, že rozvine a posílí kulturu neustálého zlepšování kvality v jejich organizacích. Rozhodujícím faktorem úspěchu při vytváření kultury kvality v organizacích poskytovatelů OVP je osobní angažovanost jednotlivců v rámci organizace při zajišťování a zlepšování kvality OVP. Zapojení vedení do procesů zajišťování kvality a jejich skutečný závazek ke zvyšování kvality jsou zásadní. Závazek vedení však nelze rozvíjet bez kultury kvality, kde samotný přístup shora dolů nestačí. Kultura kvality zdůrazňuje, že zajišťování kvality je sdílenou odpovědností, a proto také předpokládá intenzivní účast celé komunity zaměstnanců a studentů. Kultura kvality je založena na obecně přijímaném interním systému zajišťování kvality zaměřeném na zlepšování kvality a na závazku všech zaměstnanců s odpovědností, sdílenými hodnotami, přesvědčením, postoji a chováním vůči kvalitě.

Uvedená příručka je Manuálem, jak shromažďovat data, sledovat ukazatele zajištění kvality a používat je jako součást interních systémů kontroly kvality. Manuál není povinný. Klíčovým principem, na kterém implementace zajišťování kvality stojí, je flexibilita reakcí na potřeby poskytovatelů OVP vyjádřené během procesu přezkumu v roce 2022. Příručka obsahuje nástroj pro monitorování osmi ukazatelů, které jsou propojeny s rámcem zajišťování kvality EQAVET a vycházejí z něj. Dále zdůrazňuje význam neustálého zlepšování zajišťování kvality a předpokládá, že proces zajišťování kvality je cyklickým procesem. Kromě toho vytváří silnou vazbu s rámcem EQAVET, neboť osm ukazatelů vychází z revidovaných ukazatelů EQAVET 2020, které lze zavést na úrovni poskytovatelů.

Závěry Peer Review

Součástí Peer Review byly prezentace Ministerstva školství a dvou největších poskytovatelů odborného vzdělávání a přípravy. Malta College of Arts, Science and Technology má pravomoc akreditovat a schvalovat své vlastní programy až do úrovně EQF 7, zatímco Institute of Tourism Studies tak může činit až do úrovně EQF 5. Maltská univerzita má pravomoc akreditovat až do úrovně EQF 8. Po každé prezentaci měli hodnotitelé možnost klást otázky a diskutovat o tom, jak se obě příručky v současné době používají a jak by se mohly používat v budoucnu. Tyto diskuze zdůraznily, že jakmile poskytovatel získá licenci, je odpovědný za řízení svých interních procesů zajišťování kvality. Externí zajištění kvality je založeno na

procesu reakreditace každých pět let. V rámci prezentace obou zmíněných poskytovatelů OVP bylo zdůrazněno, jak jejich interní systémy zajišťování kvality využívají rámec pro zajišťování kvality EQAVET¹, ale tento rámec pro zajišťování kvality nepoužívají všichni poskytovatelé OVP.

Návrh příručky „*Externí zajištění kvality – akreditace*“ je v souladu se standardy a principy pro zajištění kvality vysokoškolského vzdělávání v Evropském prostoru – *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. Pro každý z jedenácti standardů obsahuje příručka ukazatele, které je třeba splnit, když poskytovatelé žádají o první licenci a následnou reakreditaci. Tyto standardy jsou rozděleny na „minimální ukazatele“ pro udělení licence a „výkonnostní ukazatele“ pro reakreditaci. U každého standardu ESG je uveden přehled parametrů, které může poskytovatel předložit k akreditaci, a pak další ukazatele, které je třeba použít, pokud poskytovatel nabízí online nebo kombinované služby.

Účastníci peer review doporučili obě příručky zjednodušit a tematicky oddělit nebo je přejmenovat na pokyny, a to s ohledem na konstatování peerů, že procesy udělování licencí a reakreditace jsou pro malé či méně zkušené poskytovatele příliš složité. Oba procesy by mohly být posíleny doplněním většího počtu kvantitativních údajů a klíčových ukazatelů výkonnosti nebo cílů. U systému žádostí o reakreditace je ke zvážení posílit kratší období pro pravidelné audity, a to zejména u novějších a méně zkušených poskytovatelů.

Použité zdroje

Cedefop (2020). *Malta – European Inventory of NQFs 2020*, <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/nqfs-online-tool/countries/malta-2020>

Cedefop (2020). *Malta, Maltese national qualifications framework*, <https://www.cedefop.europa.eu/en/countries/malta>

Cedefop (2019). *VET in Malta*. In *Spotlight on VET – 2018 compilation: vocational education and training systems in Europe*. Publications Office, pp. 50-51. https://www.cedefop.europa.eu/files/4168_en_mt.pdf

Cedefop: Refernet (2021). *Malta*. <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-in-europe/systems/malta-u2>

EQAVET (2023). *EQAVET Peer Review on ‘the implementation of the new Accreditation Manual and Manual for VET providers in Malta’ - Flash Report*. <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26891&langId=en>

Evropská komise: Eurydice (9. července 2023). *Organisation of the education system and of its structure. Malta*. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/malta/organisation-education-system-and-its-structure>

Government of Malta (n.d.) Education, <https://www.gov.mt/en/Life%20Events/Pages/Moving%20to%20Malta/Education.aspx>

Implementation of Quality Assurance in VET Institutions – Manual for VET Providers, December 2022, Malta Further and Higher Education Authority (material for peers).

---

¹ Rámec EQAVET je vysvětlen v příručce „*Implementace zajišťování kvality pro instituce odborného vzdělávání a přípravy*“. Jejím cílem je pomoci poskytovatelům při navrhování a zavádění svých interních procesů zajišťování kvality.